

SPIS TREŚCI

1. Ortografia

Zasady pisowni z „ó” i „u” - strona 2

Zasady pisowni z „rz” i „ż” - strona 3

Zasady pisowni z „ch” i „h” - strona 5

2. Jak to napisać?

Kartka pocztowa- strona 6

List- strona 6

Zaproszenie- strona 7

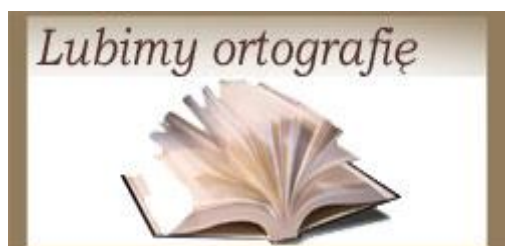
Opis przedmiotu- strona 7

Jak opisać dzieło sztuki? - strona 8

Charakterystyka postaci - strona 8

Opowiadanie - strona 9

Jak napisać dialog? - strona 9

Jak powrócić zwycięsko ze świata ortografii?

Samo do głowy nie wejdzie. Można spróbować „na wesoło” ucząc się wierszyków . Polecam stronę

http://www.wierszegosi.ovh.org/index.php?menu=wiersze_ortograficzne

Innym sposobem może być kupienie serii płyt z „rapowaną ortografią” .

Dla pozostałych proponuję tradycyjny, ale sprawdzony sposób- nauczenie się wszystkich potrzebnych zasad na pamięć.

Aby to ułatwić podaję „gotowce”

Zasady pisowni z „ó” i „u”

U piszemy w zakończeniach rzeczowników:

- un
- unek
- uchna
- uszka
- uszek
- uch
- us
- usia

zwiastun, podarunek, córuchna, staruszka, łańcuszek, maluch, raptus, mamusia.

U piszemy w czasownikach zakończonych na:

- uj
- ujesz
- uje

np.: maluj, maluję, malujesz, maluje, wędruj, wędruję, wędrujesz, wędruje.

U piszemy w czasownikach typu: czuć, kuć, kłuć, pruć, snuć, np.: czuje, kuje, kłuje, pruje, snuje.

Na końcu wyrazu zawsze piszemy U

Ó piszemy, gdy wymienia się w innych formach tego samego wyrazu na: **o, e, a**

np.:

stół - stoły

niósł - niesie

powtórzyć - powtarzać

Ó piszemy w wyrazach zakończonych na: - **ów**, np.:

Kraków

z lasów

chłopców

Ó piszemy w wyrazach zakończonych na: - **ówka**, np.:

łamiągówka

Wyjątki: skuwka, wsuwka, zasuwka.

Ó piszemy w wyrazach zakończonych na: - **ówna**, np.:

Nowakówna

Kucówna

Ó piszemy na początku wyrazów: ósemka, ósmy, ów, ówczesny, ówczynie, ówdzie.

Zasady pisowni z „rz” i „ż”

Rz piszemy, gdy w wyrazach pokrewnych wymienia się na **r**, np.:

rowerzysta - rower,

Rz piszemy w rzeczownikach rodzaju męskiego zakończonych na :

- arz bramkarz
- erz rycerz
- mierz ciśnieniomierz
- mistrz zegarmistrz

Wyjątki: багаż, bandaż, garaż, jeż, łupież, masaż, papież, pejzaż, reportaż, sabotaż, stelaż, tatuaż, witraż

Rz piszemy po spółgłoskach: **b, p, d, t, g, k, ch, j, w**, np.:

brzeg, przebój, ,drzewo, trzeba, patrzeć, grzyb, chrzan, spojrzeć, wrzesień,

Wyjątki:

- wyrazy: bukszpan, gżegżółka, kształt, ksyk (nazwa ptaka), piegża (nazwa ptaka), pszczoła, Pszczyna, pszenica, pszenżyto,
- w przymiotnikach zakończonych na: - **szy**, - **ejszy**, np.: lepszy, nowszy, najlepszy, najnowszy, ładniejszy, mocniejszy, najładniejszy, najmocniejszy.

Ż piszemy, gdy wymienia się w innych formach tego samego wyrazu lub w innych wyrazach na: **g, dz, h, z, ź, s**

książka - księga,
mosiężny - mosiądz,
drużyna - druż,
każę (coś zrobić) - kazać,
przerażenie - przerazić,
bliżej - blisko

Ż piszemy w rzeczownikach rodzaju żeńskiego zakończonych na: - **aż**, - **eż**

młodzież, straż, grabież,

Wyjątki: twarz, potwarz, macierz

Ż piszemy po literach: **l, ł, r, n**,

lżej, ulżyć, małże, małżeństwo, rżysko, rżenie, rewanż, oranżada.

Ż piszemy jeśli wyraz zaczyna się sylabą: żo, ża, żu, ży

żołądek, żaba, żubr, życzliwy

Wyjątki: rzadko, Rzym, rzucać, rzodkiewka, (Rzadko w Rzymie rzucasz rzodkiewkami)

Zasady pisowni z „ch” i „h”

Ch piszemy, gdy wymienia się w innych formach tego samego wyrazu na: **sz**

np.:
mucha - muszka,
wydmuchać - wydmuszka,
trochę - troszkę,

Ch piszemy po literze **s**

np.: schab, schody, wschód.

Ch piszemy **na końcu** wyrazów:

np.: na drogach, orzech, zuch.

Wyjątki: druh,

H piszemy, gdy wymienia się w innych formach tego samego wyrazu lub w innych wyrazach na: **g, ż, z, dz,**

np.:

wahać się - waga,

druh - drużyna,

blahy - błazen

H piszemy w wyrazach rozpoczynających się częstką: hipo-, hiper-, hydro-

np. hipoteza, hiperbola, hydrologia

H wysępuje w wielu wyrazach obcego pochodzenia:

np.: habilitacja, herb, hamak, harfa, hobby, hipnoza, Homer, Hades, Hellada, Mahomet, Sahara

A teraz sprawdź co zapamiętałeś

<http://www.dyktanda.net/ortografia-01.php>

Jak to napisać?

Kartka pocztowa

Podczas pobytu na wakacjach wysyłamy kartki pocztowe. Są one wyrazem sympatii.

Tekst na kartce powinien zawierać:

- miejsce i datę napisania
- zwrot do adresata: np. Cześć , Kochana Marysiu!, Wojtku!
- informacje o tym gdzie jesteśmy, co robimy
- pozdrowienia np. Ściskam gorąco, Pozdrawiam serdecznie
- podpis

Po prawej stronie wpisujemy imię i nazwisko odbiorcy oraz pełny adres (nazwę ulicy, numer, kod, miejscowość)

Imię i nazwisko odbiorcy poprzedzamy skrótem **Sz.P.**, który oznacza Szanowny Pan, Pani, Szanowni Państwo lub Kol.- Kolega, Koleżanka

List

List, to wypowiedź pisemna, w której opowiadamy komuś o wydarzeniach, wrażeniach lub uczuciach.

Stałe elementy listu to:

- miejscowość i data w prawym górnym rogu
- zwrot do adresata np. Szanowna Pani!, Kochana Kasiu,
- treść listu
- pożegnalny zwrot grzecznościowy np. Serdecznie pozdrawiam, Trzymaj się
- podpis

Na końcu może pojawić się **PS** czyli dopisek. Możemy w nim zawrzeć to, o czym zapomnieliśmy napisać wcześniej.

Ze względów grzecznościowych zwroty do adresata piszemy wielką literą np: Mamo, Babciu, Ciebie, Tobie, Was.

Zaproszenie

Zaproszenie to tekst zachęcający do przybycia na jakąś uroczystość.

Pisząc zaproszenie, należy stosować zwroty grzecznościowe, np. serdecznie zapraszamy, mamy przyjemność zaprosić. Konieczne są także następujące informacje:

- kto zaprasza
- kogo zaprasza

- kto jest zapraszany
- kiedy i gdzie odbędzie się uroczystość

Opis przedmiotu

W opisie przedstawiamy cechy wyglądu przedmioty. Opis powinien zawierać:

1. Przedstawienie przedmiotu.

2. Opis ogólny

- wielkość
- budowa
- kształt
- kolory
- materiał, powierzchnia

3. Opis szczegółowy

- cechy wyróżniające dany przedmiot

4. Zakończenie czyli opinia o opisywanym przedmiocie.

Jak opisać dzieło sztuki?

1. We wstępie napisz kto jest autorem, jak brzmi tytuł, co jest tematem obrazu, jaki jest nastrój.

2. W rozwinięciu użyj sformułowań: na pierwszym planie, na dalszym planie, w głębi, w tle, poniżej, powyżej, pośrodku, z boku.

- opisz kilka charakterystycznych elementów (określ cechy- kształt, kolor, wielkość; używaj przymiotników i pamiętaj o zapisie np. jasnoniebieski-jeden kolor, niebiesko-czarny- dwa kolory)

3. W zakończeniu napisz swoje odczucia.

Pamiętaj!

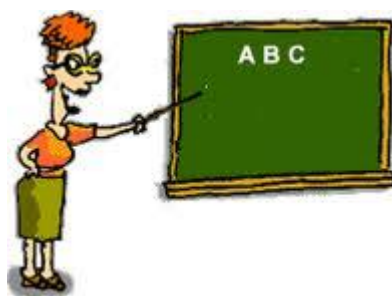
- w opisach używamy przeważnie czasu teraźniejszego, to czyni opis bardziej dynamicznym
- charakterystyczna dla opisu jest obecność przymiotników i rzeczowników określających wygląd, czasowników nazywających stany oraz wyrazów określających stosunki przestrzenne.

Charakterystyka postaci

Charakterystyka, to odmiana opisu, którego tematem jest jakaś osoba lub postać fikcyjna np. bohater literacki. Charakterystyka powinna składać się z:

- ogólnej prezentacji postaci
- opisu wyglądu zewnętrznego
- opisu cech charakteru i usposobienia
- opisu umiejętności i zainteresowań
- oceny postaci

Opowiadanie

Opowiadanie to forma wypowiedzi, która przedstawia w sposób dynamiczny przebieg wydarzeń w następstwie czasowym. Jest to historia, którą opowiada narrator. Jeśli jest uczestnikiem zdarzeń, robi to w 1 osobie. Gdy opowiada o czymś co zdarzyło się innym robi to w 3 osobie.

Budowa opowiadania:

- wstęp- wprowadza czytelnika w świat opowiadania, przede wszystkim w akcję. Powinien być zwięzły i interesujący.

- rozwinięcie – opis przebiegu wydarzeń. Jest to najdłuższa część. Powinna być dynamiczna i określać następstwa czasowe.
- zakończenie- zamknięcie akcji. Może zaskakiwać czytelnika.

Jak napisać dialog?

W opowiadaniu często umieszczamy wypowiedzi bohaterów. Dialogi umieszczamy w rozwinięciu.

- Po zdaniu wprowadzającym stawiamy dwukropek, np.
Na przerwie Kasia podeszła do Ani i zapytała:
- Każdą wypowiedź bohatera zaczynamy myślnikiem i od nowej linii, np.
-Przydziesz dziś do mnie po południu?
- W wypowiedź bohatera mogą być wtrącone słowa osoby, która opowiada. Oddzielamy je wtedy myślnikami, np.
- Dobrze- powiedziała Ania. –Ale obiecaj, że pójdziemy razem na spacer.